

STANOVISKO

pracovní skupiny „Nestátní neziskové organizace a regionální rozvoj“ k navrhované reformě politiky soudržnosti Evropské unie po roce 2006

Pracovní skupina „NNO a Regionální rozvoj“ je nezávislá platforma ustavená nestátními neziskovými organizacemi v ČR, aby dlouhodobě sledovala podobu partnerství v České republice a svou činností napomáhala dalšímu rozvoji partnerství jako principu fungování moderní veřejné správy. PS „NNO a RR“ se aktivně podílela na uplatňování principu Partnerství v programovém období plánování využití strukturálních fondů EU pro období 2004-2006.

V této souvislosti Pracovní skupina „NNO a regionální rozvoj“

k o n s t a t u j e:

Třetí zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti popisuje mj. možnou budoucnost regionální politiky EU. Za dominantní považuje stanovisko obsažené v Lisabonské strategii z roku 2000: cílem je vytvořit Evropu, která by byla „nejkonkurenčnější a nejdynamičtější ekonomikou světa, schopná udržitelného ekonomického růstu s rostoucím množstvím lepších pracovních příležitostí a s rostoucí sociální soudržností.

Třetí zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti **klade důraz na ekonomický rozvoj a ekonomické hledisko je považováno i nadále v textu za primární.** Jsou tak opomíjena hlediska environmentální a sociální, která byla doposud společně s ekonomickým hlediskem považována za pilíře udržitelného rozvoje. Cílem rozvoje nemůže být pouze ekonomický růst. Pokud je cílem rozvoje dosáhnout kvalitativního zlepšení lidského života, musí se tak dít přes rovnoměrné úsilí nejen v oblasti ekonomické, ale stejně tak v oblasti sociální a v oblasti životního prostředí.

Rozdíly mezi jednotlivými zeměmi jsou poměřovány ekonomickým kritériem – národním HDP. Zpráva tak spíše operuje s udržitelným ekonomickým rozvojem, kde jsou environmentální a sociální kritéria chápána jako podružná. V současné době neexistuje žádný jiný standardizovaný nástroj k monitoringu užívání fondů (ex-ante, v průběhu ani ex-post)

Účelem zprávy je hodnotit využití Strukturálních fondů EU. Z toho samozřejmě vyplývá, že **se nezabývá zhodnocením využití předstupních fondů v kandidátských zemích,** jejich dopadu na ekonomickou a sociální situaci a regionální soudržnost. Toto zhodnocení by mohlo být přínosné, s ohledem na skutečnost, že programové období 2007 - 2013 se bude týkat také v současnosti do EU vstupujících zemí.

Pracovní skupina „NNO a regionální rozvoj“

n a v r h u j e :

1. V oblasti plánování

Podporovat široké a efektivní partnerství ve všech etapách procesu využití Strukturálních fondů (příprava programů, rozpočtové politiky, řízení, monitoring a hodnocení využití Strukturálních fondů). Toto partnerství musí zahrnovat i nestátní neziskové organizace (NNO). Efektivní zapojení NNO znamená uplatnění následujících principů:

- a. **Přístup k informacím** (obzvláště týkajících se především plánovacích a operačních procesů, jejich časového rozvržení). Všechny programové dokumenty by měly být veřejně přístupné (informační centra, internet), včetně jejich pracovních verzí a jejich aktualizací. Dokumenty by měly být přístupné nejméně měsíc před termínem dokončení. Transparentní a přesné informace by měly být poskytovány všem sociálním a ekonomickým partnerům zastoupeným v řídicích a monitorovacích výborech.
- b. **Zajištění zpětné vazby podaným připomínkám.** Začleňování připomínek do dokumentů by mělo být transparentní. Partnerům by popř. mělo být poskytováno vysvětlení, proč jejich připomínky nebyly akceptovány.
- c. **Rovné zapojení NNO společně s ostatními ekonomickými a sociálními partnery** do přípravy programů, rozpočtů, do řízení, monitoringu a hodnocení využívání Strukturálních fondů. Zkušenost s prvním programovým obdobím ukazuje, že včasné zapojení partnerů do programového cyklu má vliv na podporu z jejich strany v pozdějších stádiích.

2. K zaměření regionální politiky EU:

Zachovat Princip partnerství jako základní hodnotu a základní požadavek na všechny partnery – aktéry strukturální a regionální politiky.

Zvážit potřebu zachování specifických Iniciativ Společenství, které by sloužily (jako doposud) k testování nových postupů na pilotní bázi i v rámci realizace mezinárodních projektů. Řada Iniciativ jako je EQUAL, INTERREG jsou vhodným nástrojem pro předávání zkušeností a postupů dobré praxe mezi jednotlivými zeměmi. NNO jsou navíc často hlavním aktérem v podobných projektech. Pokud se stávající iniciativy „začlení do hlavního proudu“, znamená to pro NNO omezení možností realizovat menší projekty ve spolupráci i se zahraničními partnery.

Podpořit decentralizaci strukturální pomoci a zjednodušení administrace projektů.

V příštím programovém období **upřednostnit priority**, které se

- Zaměřují na regionální problémy integrovaným, inovativním a tvůrčím přístupem.
- Zaměřují na sociální a ekonomickou spolupráci místních komunit a zároveň zvyšují porozumění životnímu prostředí jako přínosu, ale také omezení rozvoje.
- Zaměřují na podporu menších dlouhodobých projektů, což zvýší „absorpční kapacitu“ v členských zemích.

3. K monitoringu a hodnocení využití SF EU

Standardizovat indikátory k ohodnocení přínosu Strukturálních a Kohezního fondů pro udržitelný rozvoj. Evropská komise by se měla snažit vytvořit rovnováhu mezi ekonomickými, environmentálními a sociálními cíly a indikátory.

4. Využití shora uvedené náměty v panelové diskuzi při jednání k 3. zprávě o hospodářské a sociální soudržnosti 11. května 2004 v Bruselu.

V Praze dne 5. května 2004.

Zpracovatel:

Sekretariát Pracovní skupiny „NNO a reg. rozvoj“
Martina Svobodová
CpKP západní Čechy
Americká 29
301 38 Plzeň

Podepsané subjekty:

Asociace nestátních neziskových organizací ČR
Asociace nevládních neziskových aktivit Karlovarského kraje
Asociace neziskových organizací Ústeckého kraje
CpKP, Centrum pro komunitní práci ČR
Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje
Diecézní charita Brno
Hodina H, Pelhřimov
Horoklub, Chomutov
Moravskoslezská asociace neziskových organizací
Klub hurá kamarád, Pardubice
Lesklé koule Dobrá Voda
Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové
Oblastní charita Pelhřimov
Oblastní charita Žďár nad Sázavou
Oblastní charita Havlíčkův Brod
Omega Liberec
Památková komora Praha
Partnerství-Partenariat Praha
Regionální konference nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje
Stálá komise regionální konference nevládních neziskových organizací Olomouckého kraje
TRIANON o. s., Český Těšín

